

Muntligt berättande bygger broar mellan folk

Foto: Anna-Maria Ahlén

Med sagor, legender och skrönor skapar Vayu Naidu en mötesplats mellan människor. Hon berättade om sitt arbete med muslimska invandrabarn i England vid en föreläsning i Uppsala.

■ – I det mångkulturella samhället har sagor och berättelser en viktig roll, de främjar kommunikationen. Berättelser kommer inte med påståenden, utan kommer med förslag, visar möjligheter. Muntligt berättande stärker språkförmågan och minskar främlingsfientligheten, säger den indiska berätterskan Vayu Naidu när hon besökte Sverige och Uppsala nyligen, inbjuden av Uppsala Studentkår och Folkuniversitetet.

SAGOR OCH LEGENDER

Genom sagor, myter, legender och skrönor skapar hon en mötesplats. Hon jobbar med muntligt berättande både med barn och vuxna:

– När folk från olika kulturer sitter runt mig och lyssnar kan jag se att de ler åt samma saker. Inte för att de känner berättelsen från sina länder och kulturer, utan för att den berör människans natur, hennes kamp och levnadsvillkor, säger Vayu Naidu.

Samma berättelse kan finnas i många olika världsdelar, till exempel finns en del både i den indiska

och den svenska traditionen.

Vayu Naidu arbetar ofta med invandrabarn i England, där hon bor sedan flera år. Hon doktorerar också om muntligt berättande.

KULTURELL IDENTITET

Att ingjuta självkänsla hos ungdomarna är viktigt. Vayu Naidu berättar att hon jobbade med en skolklass med muslimska barn dagarna efter de blodiga upplopp som skedde efter att Salmand Rushdies "Satansverser" publicerats i England.

– Det var en grupp unga människor som var mycket sårade och arga. Några hade fäder på sjukhus. När folk känner att de inte erkänns för vad de är väcks aggressioner - i det här fallet kände de sig förrädda av sin egen kultur, säger Vayu Naidu.

Det var viktigt att stärka deras kulturella identitet: därför jobbade hon och eleverna med muslimska berättelser, legender. I den engelska skolan hade de bara mött den engelska kulturen och historieskrivningen - också ett sätt att förtrycka.

Eleverna arbetade med berättel-

serna som dramatik. Kreativiteten tog över destruktiviteten.

LÄKANDE KRAFT

– När de spelar en pjäs för en skolpublik känner sig eleverna automatiskt framgångsrika. Klassrummet blev ett rum där de fick uttrycka sina problem, inte dölja dem. Och i de här fallen fick ungarna se att jag, som är en färgad kvinna, hade samma status som deras vita lärare. De gav dem en vink om jämlikhet.

Det var inte enkelt för Vayu Naidu att gå in i det här, men utmanande.

– Jag tror att berättandet måste ta sådana risker. Det underbara med berättelser är att de har ett andligt värde och att de går över alla religionsgränser. Och det finns en särskild magi i det muntliga berättandet. Barn, vars språkliga förmåga inte är så väl utvecklad, växer när de berättar muntligt: de bär fram historien, den blir som en bro med språket som bräderna.

– Berättelser har en förmåga att skapa bilder i huvudet på människor. De har en läkande kraft, de ger visioner. Genom dem kan man kommunicera på ett fint sätt. Genom att berätta en historia kan den som är språkligt svag bäras med av historien och utveckla sitt språk, ofta ser jag blyga barn bli enastående berättare, för de är känsliga lyssnare.

Anna-Maria Ahlén